

Thukydid

Oversettelse fra Thukydid, «Pelopponesian War», side 12 og 13 fra tredje bok. Tale i forsamlingen fra 427 f. kr.. Diodotus, moderat politiker som støttet Perikles linje. (Perikles død av pest, 66 år gammel, 495-429 f.kr.)

Denne talen er et utdrag og begynnelse på en tale som alene fikk befolkningen i Athen til å stemme for ikke å utradere byen på Lesbos, Mytilene, som hadde gjort opprør mot sin allierte Athen, grunnet athensk arroganse og urimelig skattlegging, og derfor skiftet side til Sparta. Straffen var dagen før denne tale satt til å henrette alle menn som kunne bære skjold, og selge barn og kvinner som slaver. Straffen ble i stedet å drepe 1000 menn, og rive ned bymuren slik at de ikke lenger kunne forsvare seg. Taleren dagen før var Kleon, den første som gestikulerer, «fekter med armene», og taler skittent», som Aristoteles senere sier (i «Athenernes Statsforfatning»).

«Jeg anklager ikke de personene som har fått gjenåpnet saken om Mytilenerne, og ikke bifaller jeg de protestene som vi har hørt godt debattert om viktige spørsmål. Jeg tenker at to ting som er mest imot god rådgøring og debatt er hastverk og lidenskaper; hastverk går hånd i hånd med dårskap, lidenskap med vulgaritet og smal tenkning. Når det gjelder argumentet om at talen ikke bør være handlingens eksponent, så må mannen som bruker den enten være sanseløs eller uærlig/usikker: sanseløs hvis han tror at han kan bruke et annet medium; uærlig/usikker hvis han ønsker å bære et skammelig mål og tviler på sin evne til å snakke godt i en dårlig sak, og tror han kan skremme opponenter og tilhørere med velrettet bakvaskelse. Det som er enda mer utolererbart er å anklage en taler for å skape et poeng for egen vinning. Hvis uvitenhet bare var beregnet kunne taleren trekke seg tilbake med et rykte for ærlighet, om ikke for visdom, mens anklagen om uærlighet gjør ham mistenkt, hvis suksessfull, og tenksom, og hvis nedkjempet ikke bare en tosk, men en falsk.

Byen har ingenting å vinne på et slikt system, siden frykt frarøver den sine rådgivere.; og i sannhet, hvis våre talere skulle komme med slike påstander, så ville det være bedre for vårt land om de ikke kunne snakke i det hele tatt, da vi ville lage ferre blundere. Den gode borger burde briljere ved ikke å skremme sine opponenter, men ved å slå dem rettferdig med argumentasjon, og den gode by, uten å skille ut sine beste rådgivere, vil uansett ikke frarøve dem sitt grunnlags eksistens, og langt fra å staffe en uheldig rådgiver, vil man ikke engang betrakte ham som vanæret.

På denne måten vil suksessfulle oratorer bli mindre fristet til å ofre overbevisning for popularitet i håpet for stadig mer ære, og mislykkede oratorer til å ty til de samme populære kunster for å vinne over folkemengden.

Dette er ikke vår måte, og forresten, det øyeblikk vi mistenker en mann for å gi råd, og likeså gode, ut fra korrupte motiver, vi føler et slikt nag til ham for den gevinsten vi ikke er sikker på han vil motta, at vi frarøver byen visse fordeler. Rent gode råd blir ikke sett mindre mistenkelig enn dårlige, og talsmenn for de mest monstrøse betraktninger er ikke mer forpliktet til å bruke lureri, enn de beste oratorer er til å lyve for å bli trodd. Byen, og byen alene på grunn av disse avgrensninger vil aldri bli servert åpent og uten lureri; han som serverer åpent og blir mistenkt for å ville fremme seg selv for noe i retur. Likevel, i betraktningen av mangfoldigheten av interesser involvert, og sakenes viktighet, må vi oratorer gjøre det til vår sak å se litt lengre enn dere som dømmer oss; særlig ettersom vi, som deres rådgivere er ansvarlig, mens dere vårt publikum ikke er det. For, hvis de som ga råd, og de

som tok det var i samme risiko, da ville dere dømme mildere; som det er, dere ser på de katastrofene der innfall av øyeblikk kan ha ført deg til en eneste rådgiver, ikke på dere selv, dine tallrike venner i feil.

Vel, jeg har ikke kommet fram hverken for å opponere eller anklage i saken om Mytilene; Fordi, spørsmålet foran oss som fornuftige menn er ikke deres *skyld*, men våre interesser. Selv om jeg kan bevise dem aldri så skyldige, jeg skal ikke, anbefale deres død, om det da ikke skal være hensiktsmessig; heller ikke om de skulle ha krav på tilgivelse (indulgense), skal jeg anbefale det., unntagen hvis det er klart bra for landet. Jeg betrakter at vi diskuterer og overveier dette for fremtiden mer enn for nåtiden.»

